

MTÜ ARENDUSKODA STRATEEGIA

2023-2027

STARTEEGIASEMINAR TÖÖRÜHM: KOGUKONDADE ARENDAMINE

TAPA ARENDUSKODA 21.10.2022

KONSULTANT: TIINA RAUDLA

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

SEMINARI PÄEVAKAVA 21.10.2022

1. SISSEJUHATUS
2. SWOT-ANALÜÜS
3. PROBLEEMIDE SÕNASTAMINE – FOOKUSE SEADMINE

SISSEJUHATUS – LEADER EESMÄRGID SUURES PLAANIS

- **ÜLDEESMÄRK ON** MAAPIIRKONDADES ATRAKTIIVSE ELU- JA ETTEVÕTLUSKESKKONNA NING
- AKTIIVSETE JA ÜHTEHOIDVATE KOHALIKE KOGUKONDADE TERVIKLIK ARENDAMINE LEADERI PÕHIMÕTETE KAUDU;

ERIEESMÄRGID ON:

- 1) ETTEVÕTLUSE ARENDAMINE EELKÕIGE UUTE TASUVATE TÖÖKOHTADE VÕI INNOVAATILISTE LAHENDUSTE KAUDU;
- 2) KOHALIKE KOGUKONDADE, ELANIKE NING NOORTE TULEVIKULIIDRITE VÕIMESTAMINE;
- 3) TEENUSTE KÄTTESAADAVUSE PARANDAMINE, SEALHULGAS KOGUKONNATEENUSE ARENDAMISE KAUDU;
- 4) KESKKONNA- JA KLIIMASÕBRALIKKUST, SEALHULGAS BIO- JA RINGMAJANDUST PROPAGEERIVATE LAHENDUSTE VÄLJATÖÖTAMINE JA RAKENDAMINE;
- 5) MAAELU POSITIIVSE KUVANDI SÄILITAMINE JA ARUKATE KÜLADE EDENDAMINE.

UUS OLUKORD, UUED VÄLJAKUTSED

RAHVASTIKU VANANEMINE:

- KASVAV VAJADUS SOTSIAALTEENUSTE OSAS.
- TEADMISTE JA OSKUSTE KRIITILISUS TÖÖTURUL.
- TURU MUUTUSEGA KAASNEV EAKATE VAJADUSI RAHULDAVATE TOODETE JA TEENUSTE KASV.
- MUUTUSED VÄÄRTUSTES (VÄÄRTUSHINNANGUTES – ALAHOIDLIK MAAILMAKÄSITLUS) JA ELUSTIIILIS.

VAJA ON TEGELEDA TÖÖTURU ARENDAMISEGA – VANANEVA, VÄHENEVA JA LINNASTUVA RAHVASTIKU TÕTTU SAAB ETTEVÕTLUSE KASV TOIMUDA PEAMISELT TÖÖVILJAKUSE KASVU (SIIN KA PÕLVKONDADE VAHETUS), MITTE TÖÖTAJATE ARVU KASVU ARVELT. TARK TÖÖ JA EKSPORDIVÕIMEKUS!

GEOPOLIITILINE OLUKORD:

PILTLIKULT ÕELDES ON TUUMANUPP LIKUNUD PÕHJA-KOREAST MEILE VÄGA, VÄGA LÄHEDALE JA SEE PARAKU MUUDAB INIMESTE OTSUSEID.

TULEMUSINDIKAATORID

TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE – TULEB MÄÄRATA TULEMUSINDIKAATORID.

SUURES PLAANIS VASTAVALT ÜPP STRATEEGIAKAVAS HETKEL LEADER SEKKUMISE ÜKS TULEMUSINDIKAATOR – LEADERIGA HÕLMATUS: **KOHALIKU ARENGU STRATEEGIATEGA HÕLMATUD MAEELANIKKONNA OSAKAAL JA EESMÄRK 96%.**

ÜLEJÄÄNUD EESMÄRGID SEATAKSE PEALE LEADER KOHALIKU ARENGU STRATEEGIATE HEAKSKIITMIST VASTAVALT SEAL SEATUD EESMÄRKIDELE. LEADER TEGEVUSRÜHMADEL SUUR VASTUTUS PROGRAMMI EDUKUSES.

VÕIMALIKUD MUUD TULEMUSINDIKAATORID, NAGU NÄITEKS:

- KESKKONNA VÕI KLIIMAALANE TULEMUSLIKKUS MAAPIIRKONDADES TEHTAVATE INVESTEERINGUTE KAUDU;
- PROJEKTIDEGA TOETATUD UUED TÖÖKOHAD;
- TOETUSEGA ARENDATUD MAAPIIRKONDADE ETTEVÕTETE ARV;
- TOETATUD ARUKATE KÜLADE STRATEEGIATE ARV;
- MAAPIIRKONNA OSAKAAL, MIS SAAB KASU TOETUSTEGA PARANDATUD JUURDEPÄÄSUST TEENUSTELE JA TARISTULE;
- TOETATUD SOTSIAALSE KAASAMISE PROJEKTIDEGA HÕLMATUD ISIKUTE ARV.

ARENDESKODA PEAB OLULISEKS:

- KÕIKIDE PIIRKONDADE KAASAMIST – STRATEEGIASEMINARID PIIRKONDADES
- TEGEVUSPIIRKONNAS TEGUTSEVATE KOOSTÖÖVÕRGUSTIKE KAASAMINE – SEMINARID VÕRGUSTIKES
- SOTSIAALFONDI KAASAMINE – KOOSTÖÖ KOV-DEGA OLUKORRA KAARDISTAMINE, KITSASKOHTADE LEIDMINE NING SOTSIAALFONDI VAJADUSE KAASAMINE
- TEGEVUSTEST TEAVITAMINE OMA VEEBILEHEL, SOTSIAALMEEDIAS.
- PAINDLIKKUST – JUHUL KUI SELGUVAD OOTAMATUD ASJAD, EELKÕIGE MINISTEERIUMI TASANDILT.

KOGUKONNATEENUS?

KOGUKONNATEENUS – KOGUKONNA LIIKMELT KOGUKONNA LIIKMETELE PAKUTAV TEENUS, MIS LÄHTUB KOGUKONNA VAJADUSTEST.

- KAS PIIRKOND, KUS TEENUST PAKUTakse, ON MÕISTLIKU SUURUSEGA;
- KAS TEENUS ON KOGUKONNA ALGATUSLIK JA PIIRKONNAS KÄTTESAADAV;
- KAS TEENUS ON SUUNATUD KOGUKONNA LIIKMETELE (KAS KOGUKONNAS ON PIISAVALT TEENUSE TARBIJAJD);
- KAS TEENUST PAKUVAD KOGUKONNALIHKMED;
- KAS TEENUSE PAKKUJA ON PIIRKONNAS TEGUTSEV ÜHENDUS, ETTEVÕTE;
- KAS TEENUS ON KASUMIT MITTETAOTLEV, KUID KAHJUMIT PÕHJUSTAV;
- KAS TEENUS EI TOIMI AVATUD TURU SITUATSIOONIS, TEGEMIST ON TURUTÕRKE OLUKORRAGA;
- KAS TEENUS EI PAKU KÕLVATUT KONKURENTSI PIIRKONNA TEISTELE ETTEVÕTETELE;
- KAS KAVANDATAV TEENUS ON HINNATASEMELT KÄTTESAADAV KOGUKONNA LIIKMETELE, ST KAS TEENUST PAKUTakse KOGUKONNALE MÕÕDUKA HINNA EEST VÕI TASUTA.

“ARUKAD KÜLAD”

MIS ON ARUKAS KÜLA?

- ARUKATE KÜLADE (SMART VILLAGES) KONTSEPTSIOON VIITAB **JÄTKUSUUTLIKELE MAAPIIRKONDADELE JA KOGUKONDADELE**, MIS TEGELEVAD NII **OLEMASOLEVATE** TUGEVUSTE JA VÄÄRTUSTEGA KUI ARENDAVAD VÄLJA **UUSI VÕIMALUSI**.
- NENDE KÜLADE PUHUL **TÄIUSTATAKSE** TRADITSIOONILISI JA UUSI VÕRGUSTIKKE NING TEENUSEID **DIGITAAL- JA TELEKOMMUNIKATSIOONITEHNOLOOGIA JA INNOVATSIOONIGA** NING LÕIGATAKSE SENISEST ENAM KASU VAJALIKEST TEADMISTEST.
- **EESMÄRK ON TÕSTA KOHALIKE ELANIKE JA ETTEVÖTETE HEAOLU!**

SWOT – ANALÜÜS - TUGEVUSED

- SOODNE ASUKOHT ETTEVÕTLUSE ARENGUKS EESTI KONTEKSTIS.
- MAJANDUSLIKULT AKTIIVSETE INIMESTE ARV PÜSIB JÄTKUVALT STABIILSENA.
- ETTEVÕTETE TEGEVUSVALDKONNAD ON MITMEKESISTUNUD.
- TUGEVAD VABAÜHENDUSED.
- VÄGA HEAL TASEMEL VABA AJA VEETMISE VÕIMALUSED (SPORDIKESKUSED, STAADIONID, LOODUSRAJAD, SUUSARAJAD, UJULAD).
- KULTUURISÜNDMUSTE ROHKUS JA MITMEKESISUS (ERITI SUVEPERIOODIL).
- RIKKALIK AJALOO- JA KULTUURIPÄRAND (AJALOO- JA ARHITEKTUURIMÄLESTISED).
- TOIMIVAD KOOSTÖÖVÕRGUSTIKUD KOOS PARTNERITEGA (NII EESTI SISESED KUI KA RAHVUSVAHELISED PARTNERID), PEAMISELT LEADER TEGEVUSGRUPID.
- KAASAMINE VÕRGUSTIKUTÖÖ PÕHIMÕTTEL.
- EUROPARK CERTIFIKAADI OLEMASOLU (LAHEMAA RAHVUSPARK KOOS MÕJUPIIRKONNAGA).

SWOT – ANALÜÜS - NÕRKUSED

- UUDSETE IDEEDE VÄHESUS.
- MIKRO- JA VÄIKEETTEVÕTETEL PUUDUB VÕIMEKUS INVESTEERIDA.
- TEENUSTE PAKKIJATE VÄHESUS.
- ÜHE PERSOONI PÕHISED KOGUKONNAD (EESTVEDAJATE VÄSIMINE, SELTSITEGEVUSE HÄÄBUMINE).
- KOGUKONDADE TEADLIKKUS TEENUSTE ARENDAMISEL PUUDULIK.
- MAAPIIRKONNAS ETTEVÕTLIKKUSE MADAL TASE.
- ETTEVÕTJATE VANANEMINE (JÄRELKASVU PUUDUS).
- NOORTE KAASAMINE TEGEVUSTES (ETTEVÕTTE ARENDAMISEL, KOGUKONNA ETTEVÕTMISTES) TAGASIHOIDLIK.
- PAIKKONNA PÄRANDI VÄHENE ÄRAKASUTAMINE.
- TURISMI- JA MAJUTUSASUTUSTE TEENUSTE VÄHESUS.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond.
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

SWOT – ANALÜÜS - VÕIMALUSED

- PIIRKONNA RESSURSSIDE HOIDMINE JA VÄÄRTUSTAMINE.
- UUENDUSLIKE IDEEDE RAKENDAMINE.
- ETTEVÕTETE KONKURENTSIVÕIME SUURENEMINE (NÄIT. LÄBI TURUNDUSTEGEVUSTE, LÄBI ÜHISTURUSTUSE).
- ETTEVÕTLIKKUSE SUURENEMINE LÄBI KOOLITUSTE, ARENDUSTEGEVUSTE.
- PIIRKONNA MAINE KUJUNDAMINE.
- ETTEVÕTLUSELE VAJALIKU TARISTU VÄLJAEHITAMISE TOETAMINE.
- KOOSTÖÖ ERI TASANDIL: VABAÜHENDUSED, ETTEVÕTTED, KOV, RIIK, PARTNERID EESTI SEES JA VÄLISRIIKIDEST.
- ELANIKKONNA LAIEM JA AKTIIVSEM KAASAMINE TEGEVUSTESSE JA ÜRITUSTEL OSALEMISSE - VÕRGUSTIKUTÖÖ EDASIARENDAMINE.
- TEADKLIKKUSE SUURENEMINE TURUNDUSEST, NN. BRÄNDIMISEST.
- TREND ELAMA LIIKUMINE MAALE – UUTE KOGUKONNA LIIKMETE KAASAMINE.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond.
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

SWOT – ANALÜÜS - OHUD

- TÖÖJÕU VANANEMINE, SH ETTEVÕTJATE VANANEMINE.
- KVALIFITSEERITUD TÖÖJÕU PUUDUS.
- VALITSEV EBASTABIILSUS MAAILMAS JA UUS MAJANDUSLANGUS, MILLE TAGAJÄRJEKS ON TOODETE JA TEENUSTE JÄRGI NÕUDLUSE VÄHENEMISEST TINGITUD ETTEVÕTETE KONKURENTSIVÕIME LANGUS.
- ELANIKKONNA VÄHENEMINE, SH GLOBALISEERUMINE (ELANIKKONNA VÄLJARÄNNE).
- AVALIKE TEENUSTE VÄHENEMISE JA HALVENEMISE RISK.
- SOTSIAALSETE PROBLEEMIDE SÜVENEMINE (SH SÕLTUVUSAINETE TARVITAMINE, ÜKSINDUS, PEREKONNALIIKME(TE) LIIGA KAUGEL TÖÖTAMINE NING SELLEST TULENEVAD PROBLEEMID KODUS, KOOLIS, TÖÖL).
- GEOPOLIITILINE OLUKORD – SÕDA UKRAINAS.

PROBLEEMID:

- VANAVIISI TOIMETADA ENAM EI SAA, VAJALIKUD ON MUUTUSED.
- TEENUSED VAJAVAD KOHANDAMIST VASTAVALT UUTELE OLUDELE.
- TEENUSEID/TOOTEID TARBIVATES SIHTGRUPPIDES ERISUSTE ROHKUS.
- RESSURSSIDE PLANEERIMISEL TULEB ETTE NÄHA TOIMETULEKUT ERINEVATE KRIISIDEGA.
- KAASAMINE, ERINEVATE OSAPOOLTE KOKKU TOOMINE.
- SELTSITEGEVUSE JÄTKUSUUTLIKKUSE TAGAMINE, EESTVEDAJATE VÄSIMINE.
- PUUDULIK TEADLIKKUS ORIENTEERUMISEL UUTES TEEMADES/UUTES OLUDES, LAHENDUSTE VÄLJATÖÖTAMISEL.
- PUUDUVAD VÕI VAJAVAD TÄIUSTAMIST INNOVAATILISED LAHENDUSED, SH PUUDUVAD TEADMISED NENDEST LAHENDUSTEST (PUUDUVAD INNOVAATILISED IDEED).
- ÜKSILDASED VANAINIMESED
- KOGUKONNAD ON PASSIIVSED, VALMISOLEK OMA RESSURSSE TEGELIKULT PANUSTADA, MÕTTEVIISIDE MUUTUMINE
- LASTEHOIU PUUDUS

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond.
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

PROBLEEMID:

- VÄHENE KOOSTÖÖHUVI KOGUKONDADES, KILLUSTUMINE JA VÄIKSUS.
- KOGUKONNALIIKMETE OSKUSTE JA TEADMISTE MÄRKAMINE.
- EDULOOD EI OLE NÖ “PILDIS”.

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond.
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

MINA TÄNAN!
KOHTUMISENI JÄRGMISEL KORRAL!

KONTAKT: TIINA@ARENDEUSKODA.EE, TEL. 5155 249

